WIPO:n GR-sopimus
E-kirje (mandaatti)

Stiina Löytömäki

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sopimus - taustaa

- Sopimus geenivarojen ja perinteisen tiedon huomioimisesta aineettomien oikeuksien järjestelmässä
- Maailman henkisen omaisuuden järjestö (**WIPO**), **IGC-komitea** (Intergovernmental Committee on IP and genetic resources, traditional knowledge and folklore), neuvotteluja v. 2000 →
- Sisältö: **Ilmoitusvelvollisuus patenttihakemuksissa** - Keksintöön liittyvä geenivara (GR) tai geenivaroihin liittyvä alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen perinteinen tieto (ATK)
- Ei perusteta uusia oikeuksia tai uutta suojajärjestelmää – tavoitteena patenttihakemusten **läpinäkyvyys**

Eduskunnan informointi ja aikataulu

- E-kirje: **neuvottelumandaatin** myöntäminen ja sisältö
- U-kirjelmä: **sopimusluonnoksen sisältö**
- Komission suositus mandaatiksi aloittaa neuvottelut 9.1.2024; Puheenjohtajan kompromissiehdotukset 28.2.2024 ja 15.3.2024
- Diplomaattikonferenssi Genevessä13-24.5.2024

Mandaattiehdotus

- KOM:n 9.1 suositus: **Komissio valtuutetaan** neuvottelemaan sopimuksesta **unionin puolesta** (ekskusiivinen toimivalta)
- Aineellinen oikeusperusta: **SEUT 114 artikla** (sisämarkkioiden toteuttaminen)
- **Uusi pj:n ehdotus 15.3**: KOM valtuutetaan neuvottelemaan sopimuksesta **toimivaltaansa kuuluvissa asioissa**, joiden osalta **Unioni on toimeenpannut yhtenäistävää lainsäädäntöä**
- Uusi toimivaltaehdotus on ’avoimempi’ ja ehdollisempi – käytännössä **jaettu toimivalta**
- Toimivallanjako tulee lopullisesti arvioitavaksi kun sopimusteksti on valmis
- E-kirje: “Toimivallan määräytymisen osalta KOM katsoo, että sopimus on unionisopimus, jossa vain EU olisi osapuolena. Suomi arvioi…että **sopimus tulee sisältämään sekä EU:n että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä**”
- Uusi mandaattiehdotus IP-työryhmän kokouksessa 10-11.4 ->COREPER -> hyväksyntä viim. EPSCO-neuvostossa 7.5

Ehdotus Suomen kannaksi

- E-kirje: “**Suomi voi hyväksyä neuvottelumandaatin** myöntämisen komissiolle teollis- ja tekijänoikeuksia, geenivaroja ja geenivaroihin liittyvää perinteistä tietämystä koskevan kansainvälisen oikeudellisen välineen neuvotteluja varten”
- EU:n tulee voida liittyä sopimuksen osapuoleksi ja **äänestää yhtä monella äänellä, kuin mitä sillä on jäsenvaltioita**
- Sopimustekstiin selvennettävä, että **sopimus ei luo uusia oikeuksia** maille, alkuperäiskansoille tai paikallisille yhteisöille
- EU:n kannan tulisi sisältää linjaukset siitä, miten neuvotteluita varten on huomioitu **YK:n alkuperäiskansajulistus** (alkuperäiskansojen itsemääräämisoikeus ja oikeus osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon)
- Suomi suhtautuu **joustavasti** siihen, miten EU:n keskeiset tavoitteet saavutetaan

Kiitos!

Stiina.loytomaki@gov.fi
puh: 029 5047107

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet